SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.9.2023

Druk nr 3553
Warszawa, 31 lipca 2023 r.

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

mam zaszczyt przekazać Pani Marszałek podjęte przez Senat na 65. posiedzeniu w dniu 28 lipca 2023 r. uchwały:

- w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw,
- **w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw**,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o szczególnej opiece geriatrycznej,

- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej oraz o zmianie niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o osłonach socjalnych dla pracowników sektora elektroenergetycznego i branży górnictwa węgla brunatnego,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz niektórych innych ustaw,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Agencji Mienia Wojskowego oraz niektórych innych ustaw.

Przyjęcie poprawek Senatu może spowodować konieczność zmiany oznaczeń jednostek systematyzacyjnych, redakcyjnych lub ich fragmentów, w celu zachowania ciągłości numeracji albo ciągłości alfabetycznej, oraz w konsekwencji konieczność odpowiedniej korekty odesłań.

Z poważaniem

(-) Tomasz Grodzki

UCHWAŁA

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 28 lipca 2023 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 7 lipca 2023 r. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

1) w art. 1 w pkt 3, w art. 130 § 9 otrzymuje brzmienie:

„§ 9. Kto, biorąc udział w działalności obcego wywiadu albo działając na jego rzecz, rozpowszechnia nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd informacje, mając na celu wywołanie poważnych zakłóceń w ustroju lub gospodarce Rzeczypospolitej Polskiej, państwa sojuszniczego lub organizacji międzynarodowej, której członkiem jest Rzeczpospolita Polska, albo wywarcie wpływu na podjęcie lub zaniechanie określonych czynności urzędowych przez konstytucyjny organ Rzeczypospolitej Polskiej, organ państwa sojuszniczego lub organizacji międzynarodowej, której członkiem jest Rzeczpospolita Polska,

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 8.”;

2) w art. 2, art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art. 10. Prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy nie przysługuje żołnierzowi:

1) który został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo określone w art. 130 Kodeksu karnego, lub
2) wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych lub degradacji za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe

– popełnione przed zwolnieniem ze służby.”;

3) w art. 3, ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy nie przysługuje funkcjonariuszowi:

1) który został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za:

a) przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej,

b) przestępstwo określone w art. 130 lub art. 258 Kodeksu karnego,

2) wobec którego orzeczono prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe

– popełnione przed zwolnieniem ze służby.

2. Utratę prawa do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy powoduje:

1) skazanie emeryta albo rencisty prawomocnym wyrokiem sądu za:

a) przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej,

b) przestępstwo określone w art. 130 lub art. 258 Kodeksu karnego,

2) prawomocne orzeczenie wobec emeryta albo rencisty środka karnego pozbawienia praw publicznych za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe

– popełnione przed zwolnieniem ze służby.";

4) w art. 8 w pkt 1 w lit. b, ust. 7a otrzymuje brzmienie:

„7a. O zachowaniu materiałów uzyskanych w wyniku czynności, o których mowa w ust. 1, które są istotne dla bezpieczeństwa państwa, orzeka Sąd Okręgowy w Warszawie na pisemny wniosek Szefa ABW złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego. Sąd przed wydaniem postanowienia zapoznaje się z materiałami

uzasadniającymi wniosek, w szczególności z materiałami zgromadzonymi podczas stosowania czynności, których ten wniosek dotyczy.";

5) w art. 9 w pkt 3, w art. 684 wyrazy „w sprawach, o których mowa w art. 681–683a, następuje na podstawie" zastępuje się wyrazami „w sprawach o czyny, o których mowa w art. 681–683a, następuje w trybie".

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

U Z A S A D N I E N I E

Na posiedzeniu w dniu 28 lipca 2023 r. Senat rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw i uchwalił do niej 5 poprawek.

W poprawce nr 1 Senat proponuje doprecyzowanie przepisu karnego poprzez dostosowanie jego terminologii do terminologii stosowanej w przepisach Kodeksu karnego. Ponieważ w przekonaniu Senatu treść normy karnej winna prezentować najwyższy poziom precyzji, a wątpliwości senatorów budziły niektóre użyte w zmienianej jednostce redakcyjnej sformułowania przede wszystkim „prowadzić dezinformację" oraz „skłonienie organu", które nie są ujęte ani zdefiniowane w Kodeksie karnym i nie cechują się precyzją, Senat wnosi o przyjęcie przez Sejm zmodyfikowanej wersji przepisu art. 130 § 9.

W poprawce nr 2, zmieniającej przepis art. 10 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, Senat proponuje zmianę o charakterze redakcyjnym, która zrealizuje trzy zamierzenia:

– po pierwsze wyraźnie zaznaczy, że skutek w postaci utraty prawa do zaopatrzenia emerytalnego, dotyczy wyłącznie przestępstw popełnionych przed zwolnieniem ze służby. Warunek ten dotyczy zarówno skazania za przestępstwo określone w art. 130 Kodeksu karnego, jak też skazania za każde inne przestępstwo skutkujące orzeczeniem środka karnego pozbawienia praw publicznych lub degradacji,

– po drugie doprecyzuje, że zarówno skazanie za przestępstwo określone w art. 130 Kodeksu karnego, jak i każde inne skutkujące orzeczeniem środka karnego pozbawienia praw publicznych lub degradacji, powinno być skazaniem prawomocnym,

– po trzecie przesądzi, że ustawa dotyczy również tych przypadków, gdy wobec żołnierza orzeczono środek karny pozbawienia praw publicznych za przestępstwo skarbowe.

W poprawce nr 3, zmieniającej przepis art. 10 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno–Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin,

Senat proponuje kolejną zmianę o charakterze redakcyjnym, która zrealizuje dwa zamierzenia:

– po pierwsze wyraźnie zaznaczy, że skutek w postaci utraty prawa do zaopatrzenia emerytalnego, dotyczy wyłącznie przestępstw popełnionych przed zwolnieniem ze służby,

– po drugie usunie błąd redakcyjny polegający na użycie sformułowania: „przestępstwa skarbowe umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego". Zgodnie z przepisami Kodeksu karnego skarbowego wszystkie przestępstwa skarbowe są ścigane wyłącznie z oskarżenia publicznego, dlatego takie doprecyzowanie Senat uznaje za zbędne.

Poprawka nr 4 dotyczy treści art. 9 nowelizowanej w art. 8 ustawy o działaniach antyterrorystycznych. W tymże art. 9 dodany został nowy ust. 7a, który wyłącza spod kompetencji sądu orzekanie w zakresie zarządzenia o zachowaniu części materiałów zgromadzonych w czasie niejawnego prowadzenia czynności wobec cudzoziemców, w zakresie w jakim nie mają one znaczenia dla postępowania karnego i nie zawierają dowodu popełnienia przestępstwa, a które są istotne dla bezpieczeństwa państwa. W uchwalonej przez Sejm ustawie decyzję w przedmiocie zachowania istotnych dla bezpieczeństwa państwa materiałów podejmować ma Prokurator Generalny na wniosek Szefa ABW.

Senat dostrzega, że niezmieniany przepis art. 9 ust. 7 ustawy o działaniach antyterrorystycznych, w zakresie niszczenia materiałów z prowadzonych wobec cudzoziemców niejawnych czynności nakazuje odpowiednie stosowanie przepisów art. 238 § 3–5 oraz art. 239 Kodeksu postępowania karnego.

Przepisy te stanowią, że to sąd orzeka o zarządzeniu zniszczenia wszystkich utrwalonych zapisów, które nie mają znaczenia dla postępowania karnego albo które nie zawierają dowodu popełnienia przestępstwa.

Po przyjęciu nowego ust. 7a sąd nie będzie w ogóle informowany o zatrzymanych decyzją Prokuratora Generalnego informacjach istotnych dla bezpieczeństwa państwa, choć należą one do zbioru informacji, które nie mają znaczenia dla postępowania karnego i nie zawierają dowodu popełnienia przestępstwa.

Zasada rządów prawa zakłada m.in., że ingerencja ze strony organów władzy wykonawczej w prawa jednostki powinna być przedmiotem skutecznej kontroli, która powinna być przeprowadzona przez organy sądowe, które zapewniają najlepszą gwarancję

niezależności, bezstronności oraz stosowania właściwej procedury, orzekł o tym Europejski Trybunał Praw Człowieka w sprawie Rotaru przeciwko Rumunii (skarga nr 28341/95).

Również Trybunał Konstytucyjny, oceniając w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 grudnia 2005 r. (sygn. K 32/04) istotę czynności operacyjnych wskazał, że niejawna działalność operacyjna organów ścigania, regulowana w ustawach, pozostaje w naturalnym, nieusuwalnym konflikcie z prawem jednostki do prywatności, wolnością komunikowania się i tajemnicą komunikowania się, ochroną autonomii informacyjnej oraz konstytucyjną gwarancją sądowej ochrony praw jednostki. Taka sytuacja nakazuje zapewnienie efektywnego nadzoru nad czynnościami operacyjnymi, który będzie sprawowany przez sąd lub inny organ zewnętrzny.

Cecha niejawności kontroli operacyjnej czyni ją podatną na nadużycia, stąd konieczność zapewnienia sprawnego systemu kontroli w praktyce. Konieczne jest więc poszanowanie i przestrzeganie zasady proporcjonalności w zakresie kształtowania rozwiązań wymagających ingerencji w sferę wolności obywatelskich z uwagi na względy bezpieczeństwa publicznego.

Obowiązująca ustawa o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, w przepisie art. 27 ust. 15f przewiduje możliwość wystąpienia przez Szefa ABW z wnioskiem o zachowanie materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontroli operacyjnej, które nie stanowią informacji potwierdzających zaistnienie przestępstwa, lecz są istotne dla bezpieczeństwa państwa. Ustawa stanowi:

„15f. O zachowaniu materiałów z kontroli operacyjnej, które są istotne dla bezpieczeństwa państwa, orzeka Sąd Okręgowy w Warszawie na pisemny wniosek Szefa ABW złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego. Sąd przed wydaniem postanowienia zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wniosek, w szczególności z materiałami zgromadzonymi podczas stosowania kontroli operacyjnej, której wniosek dotyczy.".

Ustawodawca uznaje zatem konieczność sprawowania przez sąd nadzoru nad podejmowaniem decyzji o zachowaniu w dyspozycji uprawnionego organu materiałów pochodzących z kontroli operacyjnej, nie odróżniając – co istotne – czy czynności składające się na wykonywanie kontroli operacyjnej są prowadzone wobec obywatela polskiego czy wobec cudzoziemca. Kontrola operacyjna może być prowadzona przez ABW, tak jak ustawa antyterrorystyczna, w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa szpiegostwa.

W świetle powyższego, Senat uznał za w pełni zasadne wprowadzenie poprawki wprowadzającej nowe brzmienie przepisu, analogiczne do brzmienia przytoczonego wyżej przepisu art. 27 ust. 15f ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, tym bardziej, że ustawa o działaniach antyterrorystycznych została uzupełniona o uprawnienie ABW do prowadzenia czynności niejawnych w celu rozpoznawania, zapobiegania, zwalczania w wykrywania przestępstwa szpiegostwa.

Poprawka nr 5 ma na celu doprecyzowanie przepisu art. 10 ustawy.